

Nr 212.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till vissa arbeten under kommunikationsdepartementet för motverkande av arbetslösheten; given Stockholms slott den 17 mars 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Henning Leo.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1933.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Leo:

I årets statsverksproposition, utgifter för kapitalökning bil. 2 punkt 29, har Kungl. Maj:t under rubriken »Fonden för förlag till statsverket» på min hemställan föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, för allmänna arbeten till motverkande av arbetslös-

Bihang till riksdagens protokoll 1933. 1 saml Nr 212.

heten för budgetåret 1933/1934 beräkna ett reservationsanslag av 50,000,000 kronor, att utgå av lånemedel. Jag torde nu få till slutlig behandling upptaga denna anslagsfråga.

I nyssberört sammanhang meddelade jag — med ledning av de resultat, som framkommit vid inom socialdepartementet verkställd inventering av påräkneliga arbetsföretag samt under beaktande jämväl därav, att även vissa andra likaledes ur förevarande synpunkt tjänliga företag kunde tänkas ifrågakomma — följande överslagsberäkning, hur nyssnämnda belopp skulle bliva fördelat mellan skilda huvudgrupper:

	Milj. kronor.		Milj. kronor.
Skenfria väggkorsningar m. m.	14.0	Statsbana Malung—Vansbro . . .	0.8
Vägar och broar	25.0	Landningsfält för flygplan . . .	2.2
Hamnar	3.0	Diverse	5.0

Jag framhöll tillika, att jag, ehuru den beräknade medelsfördelningen endast vore avsedd att i allmänna drag angiva, hur medlen kunde antagas komma skilda ändamål till godo, och jämkningar givetvis kunde behöva ske, ansett försiktigheten bjuda att under rubriken »Diverse» upptaga ett jämförelsevis stort belopp.

Förut i dag har Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för socialdepartementet beslutat avlåta proposition (nr 211) till riksdagen rörande anslag till arbeten till motverkande av arbetslösheten, i vad avser socialdepartementet. Bemälda departementschef har därvid lämnat en utförlig redogörelse för de skilda slag av arbeten, vartill medel avsetts skola utgå från anslag under rubriken »Fonden för förslag till statsverket», och i samband därmed utvecklat de riktlinjer, som ur olika synpunkter skulle komma till tillämpning med avseende å såväl urvalet av dessa arbeten som deras igångsättande och utförande.

Vad angår handläggningen av ärenden rörande beredskapsarbeten har därvid uttalats att, då sådana ärenden, tillhörande andra departement än socialdepartementet, ofta krävde särskild prövning med hänsyn till deras betydelse ur arbetslöshetssynpunkt, det självfallet vore angeläget att ett nära samarbete ägde rum mellan departementen. Det vore även angeläget att inom socialdepartementet erhålla översikt över alla hithörande ärenden. I sådant syfte syntes det mest praktiskt, att alla ärenden angående beredskapsarbeten, vare sig de avsåge bidrag från social- eller kommunikationsdepartementet, befordrades till Kungl. Maj:t i socialdepartementet för att i förekommande fall därifrån överlämnas till kommunikationsdepartementet. Då arbeten tillhörande andra departement än socialdepartementet i stor utsträckning skulle vara underkastade regler om förkortad arbetstid m. m., vore det även av denna anledning av betydelse, att samarbete skedde mellan vederbörande fackdepartement och socialdepartementet.

Av omförmälda proposition nr 211 (bilaga F) framgår vidare, att den fortsatta bearbetningen av förenämnda arbetsinventering givit vid handen, att följande fördelning på skilda ändamål av ifrågavarande belopp å 50 miljoner kronor lämpligen kunde tjäna till utgångspunkt vid disposition av anslaget:

	Milj. kronor.		Milj. kronor.
Vägar	13.9	Schaktnings- och planeringsar-	
Skenfria korsningar	14.0	beten m. m.	2.2
Broar	11.1	Statsbana Malung—Vansbro . .	0.8
Hamnar	3.0	Diverse	5.0

Till vad i nämnda proposition sålunda och i övrigt anförts, vartill jag avsluter mig, tillåter jag mig här hänvisa. De av chefen för socialdepartementet angivna allmänna riktlinjerna torde alltså böra följas jämväl vid användningen av det nu behandlade anslaget. För handläggningen inom kommunikationsdepartementet av hithörande ärenden torde böra tillämpas de former, som i allmänhet gälla beträffande bidrag till motsvarande ändamål.

Såväl i betraktande av ur ren kommunikationssynpunkt förefintliga medelsbehov som med hänsyn till antalet och omfattningen av arbetsföretag, vilka med avseende å vidtagna undersökningar och övriga förberedande åtgärder äro i det läge, att de kunna komma till utförande under här avsedd tid, vill det synas uppenbart, att den sålunda skisserade medelsdispositionen skall kunna i huvudsak följas. I sakens natur ligger emellertid, att företeelser på arbetsmarknaden kunna föranleda jämkning de angivna posterna emellan, och bland annat från denna synpunkt har det för diverse upptagna reservbeloppet sitt berättigande.

Med avseende å dispositionen av förevarande anslag torde jag här endast behöva särskilt framhålla följande synpunkter. Avsett är att, med undantag för det för nyssnämnda järnvägsanläggning beräknade beloppet, eventuellt också för någon del av posten till diverse, medlen skola komma till användning för sådana ändamål, som eljest tillgodoses med anslag, uppförda å sjätte huvudtiteln — till dylika ändamål skulle bidrag icke utgå från omnämnda anslag under socialdepartementet — och med tillämpning i förekommande fall av för respektive å huvudtiteln uppförda anslags disposition meddelade bestämmelser. Beträffande de skenfria korsningarna skulle dock tillämpas samma principer, som hittills gällt för beredskapsarbeten av detta slag, nämligen att av anslaget bestridas samtliga kostnader med undantag av dels visst bidrag från vederbörande järnväg — vilket bidrag i allmänhet motsvarar kapitaliserade värdet av årlig besparing av bevakningskostnader och i genomsnitt torde uppgå till omkring 10 procent av anläggningskostnaden — dels ock en fjärdedel av kostnaderna för eventuellt erforderlig markupplåtelse, vilken sistnämnda kostnadspost bestrides av de väghållningsskyldiga. — Rubriken schaktnings- och planeringsarbeten m. m. avser närmast vissa i luftfartsleder Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen ingående landningsfält för flygplan. Beträffande frågan om ordnandet av dessa landningsfält torde jag få hänvisa till vad därutinnan anförts i statsverkspropositionen (sjätte huvudtiteln sid. 63—72). Hittills hava dylika arbeten, i den mån staten medverkat, finansierats såsom reservarbeten. — Det för statsbana Malung—Vansbro avsedda beloppet 800,000 kronor utgör fortsättningsanslag; till företaget har för de två sista budgetåren förutom anslag av lånemedel anvisats tillhopa 900,000 kronor av anslag till beredskapsarbe-

ten. Beträffande finansieringen av detta företag tillåter jag mig hänvisa till den i 1932 års statsverksproposition (utgifter för kapitalökning, bil. 2, punkt 23) lämnade redogörelsen.

Vad angår vägar, broar och hamnar följer av nyss angivna allmänna utgångspunkter för dispositionen av här ifrågavarande anslag att, i den utsträckning anslaget tages i anspråk för dylika arbeten, medlen i själva verket komma att utgöra en direkt och betydande förstärkning av de anslag för motsvarande ändamål, som föreslagits till upptagande under sjätte huvudtiteln; även sådana arbeten med omläggning och förbättring av vägar, som regelmässigt tillgodoses med automobilskattemedlens länsfonder, skola alltså i förevarande sammanhang komma i fråga.

Vad slutligen angår erforderliga administrations- och organisationskostnader för här ifrågavarande allmänna arbeten torde desamma, i överensstämmelse med vad chefen för socialdepartementet förutsatt beträffande motsvarande anslag under nämnda departement, få täckas av det nu ifrågavarande anslaget. Detsamma läser böra gälla i fråga om sådana särskilda kostnader för under kommunikationsdepartementet lydande myndigheter, som kunna uppstå för handläggning av ärenden rörande fördelning av nyssnämnda anslag under socialdepartementet. I dessa hänseenden vill jag särskilt framhålla de ökade göromål hos vägingenjörerna, som föranledas av berörda arbeten, liksom ock det ökade arbetet inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och byggnadsstyrelsen samt å kommunikationsdepartementets tekniska byrå. Kostnader av nu omförmäld art torde böra utgå av den i det föregående till diverse upptagna anslagsposten.

Då det kan medföra vissa olägenheter att nu omförmälda, under social- och kommunikationsdepartementen uppförda anslags benämningar äro likalydande, vill jag slutligen föreslå, att sistnämnda anslag erhåller en från vad i statsverkspropositionen angivits något avvikande rubrik.

På grund av vad sålunda anförts och under framhållande av att proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen läser kunna avlätas, utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid torde gå till ända, innan propositionen kan till riksdagen överlämnas, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *vissa arbeten under kommunikationsdepartementet för motverkande av arbetslösheten*, att användas enligt de grunder, som i det föregående angivits, för budgetåret 1933/1934 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av kronor 50,000,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Nils Hellenius.